

Міжнародний гуманітарний університет

Факультет мистецтва та дизайну

Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія медсестринства_

Галузь знань

22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність

сестринська справа

Назва освітньої програми

223 «Медсестринство»

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
к. мист., доц., професор кафедри Уварова Тетяна Іванівна	067-275-73-12	uvarovatatjana71@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Історія української культури – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції та історична пам'ять. Вводячи студента у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, автор намагається представити головні історичні віхи, викладає процес становлення усіх напрямів розвитку культури, простежити процес формування національно-культурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв'язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного культурологічного підходу до культури України як комплексної системи. Автор прагне розглядати історію української культури крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства (умовно кажучи,

певної цивілізації), системи спільних цінностей (матеріальних і духовних) та розвитку менталітету історичної людини (тобто ідеології). Увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що власне і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.

Метою навчальної дисципліни є формування уявлень про визначальні ментальні особливості і художньо-естетичні прояви різних етапів української культури та уявлень про Україну як етнос художньо-естетичного гатунку. Виклад курсу “Історія української культури” спрямований на вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, можливостей творчого запозичення культурних цінностей інших народів, порівняльного аналізу ролі і місця вітчизняної культури в контексті світових та європейських культуротворчих процесів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія української культури» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі до використання сучасних інформаційних технологій.

ЗК10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК9. Здатність зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Навчальна дисципліна «Історія Української культури» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 18. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН 21. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН 23. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною Знання:

1. сутність наукових концепцій про культуру і цивілізацію;
2. основні теоретичні поняття та категорії, які входять до культурологічного апарату;
3. витоки української культури, особливості матеріальної і духовної культури Київської Русі та Галицько-Волинської держави;
4. вплив європейського ренесансу на розвиток української культури у XIV-XVI ст.; 5. культуру і мистецтво українського бароко, просвітництва та романтизму в Україні;

6. здобутки та характерні риси української культури XIX – початку XXI ст. **Уміння:**

1. самостійно аналізувати та пояснювати культурологічні поняття, терміни і феномени;
2. порівнювати культурно-мистецькі явища різних епох;
3. самостійно визначати приналежність культурно-мистецьких пам'яток до відповідних культурно-історичних епох.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова

4	120	14	28	78	1	2	Вибіркова
---	-----	----	----	----	---	---	-----------

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.
Медсестринський процес – історичний нарис. Професійні організації медичних сестер Медсестринські теорії – історія та сучасність. Видатні теоретики медсестринства	17	2	4	11
Теорії Ф.Найтінгейл, Х.Пеплау, Л.Холл, Д.Орем Підходи до обслуговування і особливості медсестринських моделей Д.Джонсон	17	2	4	11
. Підходи до обслуговування і особливості медсестринських моделей Д.Джонсон,	17	2	4	11
Медсестринські теорії (моделі) - історія та сучасність., Ф.Абделла, Д.Орландо, Е.Віденбах, І.Кін	17	2	4	11
Порівняльна характеристика та особливості медсестринських моделей М.Роджерс, К.Рой, Б.Ньюмен, Д.Ватсон, Р.Парсі, М.Лейнінгер, Е.Бойкін, С. Шoenгофер	17	2	4	11
Медсестринська модель Вірджинії Хендерсон, як основа медсестринського процесу для країн реформаційного періоду. Основні положення та загальні концепції медсестринської моделі М. Аллен.	17	2	4	11
Товариство Червоного Хреста, діяльність у створенні шкіл милосердя	18	2	4	12
Усього годин	120	14	28	78

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Zoom. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	кількість годин
1	Тема 1. Загальнотеоретичні основи курсу «Історія української культури» як навчальна дисципліна. 1. «Історія української культури» як навчальна; дисципліна, її предмет, мета і завдання. Сутність культури. 2. Методи культурологічних досліджень. 3. Функції культури. 4. Типологія культур.	2
2	Тема 2. Найдавніші культури на території України. 1. Трипільська культура. 2. Скіфо-сарматська культура. 3. Культура і дохристиянські вірування східних слов'ян.	2
3	Тема 3. Культура Київської Русі. 1. Основні витoki культури Київської Русі. 2. Освіта Київської Русі. 3. Новий етап у розвитку культури Київської Русі (X-XI ст.). 4. Ренесанс в українській культурі.	2
4	Тема 4. Культура епохи Бароко та доби Просвітництва (XVII - XVIII ст.). 1. Національна система освіти в Україні в XVII - XVIII ст. 2. Книгодрукування. 3. Мистецтво українського бароко: а) архітектура; б) скульптура; в) живопис; г) музика; д) театр; є) література.	2

5	Тема 5. Художня культура України XIX століття. 1. Загальні тенденції розвитку Західної Європи і України XIX століття.	2
	2. Основні художні напрями XIX століття: а) Класицизм; б) Романтизм; в) Реалізм. 3. Особливості української культури XIX століття: а) література; б) архітектура; в) скульптура; г) образотворче мистецтво; д) музика; є) театральне мистецтво.	
6	Тема 6. Українська культура кінця XIX – першої половини XX ст. 1. Загальні тенденції розвитку культури на межі XIX-XX ст. 2. Модернізм як світоглядно-естетична система. 3. Становлення української культури в умовах прогресуючого тоталітаризму. 4. Український культурний ренесанс 20-30-х рр.	2
7	Тема 7. Сучасна українська культура. 1. Специфіка становлення сучасної культури України. 2. Постмодернізм як світоглядно-естетична система. 3. Тенденції розвитку сучасної української культури.	2
	Всього	14

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Історія української культури» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.

5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Теми для індивідуальної роботи.

1. Теорії Ф.Найтінгейл, Х.Пеплау та Л.Холл,
2. Підходи до обслуговування і особливості медсестринських моделей Д.Джонсон
3. . Підходи до обслуговування і особливості медсестринських моделей Д.Орем,
4. Медсестринські теорії (моделі) - історія та сучасність., Ф.Абделла, Д.Орландо
5. Медсестринські теорії (моделі) - Е.Віденбах, І.Кін
6. Порівняльна характеристика та особливості медсестринських моделей М.Роджерс, К.Рой,
7. Порівняльна характеристика та особливості медсестринських моделей Б.Ньюмен, Д.Ватсон,
8. Порівняльна характеристика та особливості медсестринських моделей Р.Парсі, М.Лейнінгер, Е.Бойкін, С. Шoenгофер
9. Медсестринська модель Вірджинії Хендерсон, як основа медсестринського процесу для країн реформаційного періоду.
10. Основні положення та загальні концепції медсестринської моделі М. Аллен.

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит.
--	--

Питання до заліку:

1. Витоки та передумови формування української культури.
2. Періодизація історичного розвитку української культури.

3. Етнокультурні проблеми походження українського народу.
4. Матеріальна та духовна культура передслов'янського населення України: палеоліт, мезоліт, неоліт.
5. Трипільська культура та її особливості.
6. Культура на землях України епохи раннього залізного віку: кіммерійці, скіфи, сармати.
7. Загальна характеристика ареалу культури східнослов'янських племен.
8. Особливості і джерела вивчення культури стародавніх слов'ян.
9. Релігійні вірування та міфологія східнослов'янських племен.
10. Культура Київської Русі. Особливості культури Київської Русі дохристиянського періоду.
11. Міфологія і релігійні вірування Київської Русі дохристиянського періоду.
12. Усна народна творчість Київської Русі.
13. Особливості християнізації Київської Русі. Роль Кирила та Мефодія історії українського християнства.
14. Вплив християнізації Київської Русі на духовну культуру східних слов'ян.
15. Філософська думка Київської Русі.
16. Перекладна та оригінальна література Київської Русі.
17. Освіта і наука Київської Русі.
18. Мистецтво Київської Русі.
19. Значення християнізації Київської Русі в розвитку української культури.
20. Культура України-Русі періоду феодальної роздробленості.
21. Соціально-політична і культурна ситуація в Галичині та на Волині в XII – XIII століттях.
22. Культурні традиції українського Ренесансу (XV – перша половина XVII ст.). Ранній гуманізм в Україні.
23. Діяльність культурно-освітніх осередків та братських рухів в XV – XVII ст.
24. Соціально-політична і культурна ситуація в польсько-литовську добу.
25. Значення культурних зв'язків Галицько-Волинського князівства з іншими землями Стародавньої Русі та західними державами.
26. Освіта і книгодрукування в XIV – XVII ст.
27. Характерні особливості літературного і видавничого процесу в українських землях за часів феодальної роздробленості.
28. Українська культура козацької доби (друга половина XVII – кінець XVIII ст.). Феномен козацької культури.
29. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво.
30. Еволюція образотворчого мистецтва в добу Козаччини.

31. Український іконопис XVII – XVIII ст.
32. Українська культура XIX – початку XX ст.
33. Генезис та періодизація національно-культурного відродження в Україні.
34. Дворянський період національно-культурного відродження та його особливості.
35. Народницький період національно-культурного відродження.
36. Модерністський період національно-культурного відродження та його характерні риси.
37. Розвиток науки і філософії в другій половині XIX – на початку XX ст.
38. Літературний процес другої половини XIX ст.
39. Образотворче мистецтво, музика, театр другої половини XIX – початку XX ст.
40. Основні стилі та напрямки літератури і мистецтва в Україні другої половини XIX – початку XX ст.
41. Т.Г. Шевченко – засновник сучасної культури українського народу.
42. Українська культура радянської доби (кінець 1910-х – кінець 1980 –х років).
43. Національно-культурне піднесення 1920-х років. Українізація і її вплив на літературу, освіту та науку в Україні.
44. Розвиток науки і філософії в добу радянської України.
45. Мистецтво радянської України. Український мистецький авангард та його доля.
46. Роль української діаспори в розвитку національної культури України.
47. Десталінізація та її вплив на розвиток української культури у другій половині XX століття.
48. Українська культура в ситуації подолання наслідків тоталітаризму (кінець 1980-х – перша декада XXI ст.).
49. Здобутки і втрати української культури в другій половині XX ст.
50. Релігія і церква як важливі чинники розвитку національної культури в незалежній Україні. 51. Україна між Сходом і Заходом: перспективи розвитку національної культури України у XXI ст.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання
<i>Поточний контроль</i>

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

(для екзамену) Рівень знань

оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
 - «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
 - «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
-
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
 - «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
 - «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
 - «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	

74-81(6-7)	C	Задовільно	не зараховано
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	Незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. К.: ВСВ Медицина, 2018. 912 с. 5.
2. Лойко В.В. Медсестринський процес: підручник для медичних сестер. Київ, 2001. 526 с. 6.
3. Пасечко, Н. В., Лемке М. О., Мазур П. Є. Основи сестринської справи : підручник. Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. 544 с.
4. Калита Н., Лібет С. Журнал «Your Art». Київ : IST Publishing, 2019-2020.
5. Качкан В.А., Величко О.Б., Божко Н.М. та ін. Історія української культури : підручник. 4-е видання. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021 р. 368 с.
6. Павлова О.Ю, Мельничук Т.Ф. Історія української культури: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 339 с.
7. Сабадаш Ю.С., Історія української культури. Практикум для студентів усіх спеціальностей ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. Київ : Ліра-К., 2021. 138 с.
8. Скляренко Г., Маценко Н., Рай К., Рублевська Р., Естеркин І. 25 років присутності. Сучасні українські художники. Київ : ArtHuss, 2018. 356 с.
9. Сушко А. Історія української культури: навч. посібник. Одеса : Фенікс, 2018. 62 с.

Інформаційні ресурси:

1. 6. Асоціація медичних сестер України. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://amsu.com.ua/>
2. 7. Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://www.who.int/countries/ukr/ru/>

3. 8. Компанія PROFESSIONAL MEDICAL EDUCATION. [Електронний ресурс] – режим доступу <http://www.pme.com.ua/>
4. 9. НМАПО імені П. Л. Шупика. Українська школа медсестринства. [Електронний ресурс] режим доступу <https://nmapo.edu.ua/n/p/4421-ukrainska-shkola-medsestrynstva> 10.
5. Чернівецький медичний фаховий коледж. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://www.medkol.cv.ua/> 6. Чернівецький медичний фаховий коледж. Moodle - Дистанційне навчання.
[Електронний ресурс] – режим доступу <http://medkolmoodle.net.ua/course/index.php?categoryid=2>Скляренко Г., Сучасне мистецтво України. Портрети художників. Київ : ArtHuss, 2017. 400 с.